

## ПИТАННЯ БЕЗПЕКИ УКРАЇНИ В ЄВРОПЕЙСЬКОМУ ПРОСТОРИ

Олексієнко О. – ст.1 курсу, гр.ПТБДвн-11

Науковий керівник – к.г.н., доцент Мартусенко І.В.

*Вінницький навчально-науковий інститут економіки THEU*

Ключовим елементом економічної стратегії України є забезпечення відкритості економіки відповідно до стандартів Європи та прогресивного Світу. Враховуючи європейський досвід, механізм білатерального партнерства став основою для розвитку такого ж партнерства у багатосторонньому вимірі, що в результаті призвело до формування союзів стратегічних партнерів – союзів держав. Саме на таких союзах держав вибудовується система регіональної і врешті решт глобальної безпеки. Цей досвід закріплений на практиці сусідами України.

Країни Центрально-Східної Європи після розпаду Варшавського Договору шукали гарантій своєї національної незалежності. Свої сподівання вони звернули до НАТО як єдиної системи безпеки, що залишилася на континенті, і доклали значних зусиль щодо розгляду їхніх кандидатур на майбутнє членство в Альянсі. Набути членства НАТО досить не просто. Для цього необхідно не тільки поділяти основні демократичні цінності, а й відповідним чином реформувати суспільство й економіку, реорганізувати армію; слід пройти кілька сходинок розвитку, набути членства і досвіду у низці системних структур [2].

Сьогодні складнощі європейського дому (міграція, тероризм, проблеми фінансування молодих учасників, втрата національної ідентичності, агресивна поведінка Росії, питання зайнятості, тощо) не додають оптимізму щодо прищвидшення посування України європейським шляхом. Гальмування інтеграційних процесів напряду віддзеркаляється і на відносинах України – ЄС.

Значним досягненням українського Майдану стало підписання учасниками ЄС Угоди про асоціацію з Україною. Нині від нас самих залежить наше майбутнє, посування європейським шляхом, що в умовах фактичної війни з РФ є доволі проблематичним. Тим більше, що Угода про асоціацію з Україною значно відрізняється від аналогічних документів, зокрема з країнами ЦСЄ. Країнам – сусідам України, що набули членства ЄС 1 травня 2004, 2007 і 2013 рр., було запропоновано полегшену схему посування до європейського простору. До речі, подібний формат полегшеності пропонується також Сербії із врахуванням Косова. Зрозуміло, що тут вступають в дію інші важелі – геополітичні і стратегічні.

Стратегічний вибір України – європейська та євроатлантична інтеграція. Цей політичний напрям розвитку не підлягає кардинальним змінам. Альтернативою європейського вибору України може

бути відсталість, нестабільність, неспроможність, аутсайдерство і остаточна втрата міжнародної суб'єктності [3].

Висновок полягає в тому, що в умовах сучасних загроз Україна не може лишатися позаблоковою чи нейтральною державою. Йдеться про територіальні загрози; виклики унітарності, цілісності держави; руйнування людських цінностей (через наркоманію, пияцтво, суїцид, розповсюдження небезпечних хвороб, корупцію, нелегальну торгівлю зброєю, торгівлю людьми); зростання неконтрольованої міграції; злочинність; незадовільний екологічний стан тощо. Не можна бути нейтральним стосовно енергетичного шантажу та економічних загроз, інформаційного тиску, знищення національних пріоритетів [1, с. 129].

Повертаючись до поняття нейтралітету, яким сьогодні відверто спекулюють деякі українські політики, нагадаємо, що нейтралітет або нейтральний статус має бути визнаний і гарантований провідними ядерними державами світу, а вже потім закріплений на міжнародному рівні. Україна не прагнула отримати статус нейтральної держави і не намагалася його закріпити. Незаперечним є той факт, що нейтральний статус не береться, а надається у першу чергу провідними ядерними державами, постійними членами Ради Безпеки ООН, серед яких агресор Росія [4]. Ще й досі надійних гарантій безпеки Україні не надано. Досить переконливо це довела ситуація з загарбанням Росією української території та продовженням АТО на сході країни.

Враховуючи фактор європейського вибору не позбавлене сенсу запровадження механізму білатерального характеру інституціональних контактів з окремими сусідами із розвитком національної стратегії. З цих міркувань важливо об'єднати зусилля політичної еліти, дипломатів, експертів для реалізації вектору Україна – західні сусіди, у тому числі і варіант Україна-4 – ЄС [4]. Водночас, адекватне часу сприйняття складових ЄС – Україна надасть змогу виробити паралельні багатопланові і комплексні механізми співпраці у сферах безпеки, економічного співробітництва, питань юриспруденції і судової системи, а також культурній площині; координувати заходи, спрямовані на створення сприятливих можливостей в галузі торгівлі, інвестицій, вільного переміщення робочої сили, зорієнтованої на поступову інтеграцію країни у європейську систему.

## Література

1. Галик В.М. Україна в Європі і світі: Навч. посіб. / Галик В.М. – К.: Знання, 2013. – 364 с.
2. Європейський проект та Україна : монографія / А. В. Єрмолаєв, Б. О. Парахонський, Г. М. Яворська, О. О.Резнікова [та ін.]. – К.: НІСД, 2012. – с. 111-117.
3. Мартусенко І.В. Збереження суверенного статусу України в умовах сучасних глобалізаційних процесів / І.В. Мартусенко // Глобальні та національні проблеми економіки. – 2015. – № 8. – С. 210-214. – Режим доступу: <http://global-national.in.ua/issue-8-2015.pdf>.

УДК 338.2

УГОДА ПРО АСОЦІАЦІЮ МІЖ УКРАЇНОЮ ТА ЄС: НАСЛІДКИ, ЗАВДАННЯ ТА ПЕРСПЕКТИВИ

Сироветник І. – ст.1 курсу, гр.ПТБДвн-11

Науковий керівник – к.г.н., доцент Мартусенко І.В.

Вінницький навчально-науковий інститут економіки ТНЕУ

В умовах кризової ситуації в системі європейської і світової безпеки, а також кризи євро простору, дослідження співпраці та міжнародних зв'язків України з країнами Європи в сучасних реаліях є вкрай актуальним. Науковий інтерес викликають сучасний стан європейської політики безпеки та перспективи євроінтеграційного розвитку України. Угода про асоціацію між ЄС та Україною була підписана 27 червня 2014 року головами держав або урядів Європейського Союзу та Президентом України Петром Порошенком у Брюсселі. 16 вересня 2014 року Угода про асоціацію була одночасно ратифікована Верховною Радою та Європейським парламентом. Угода про асоціацію є новаторським документом і першою угодою, що ґрунтується на політичній асоціації між ЄС та будь-якою з країн-учасниць Східного партнерства. Також ця Угода є безпрецедентною з точки зору свого обсягу (низки сфер, які вона охоплює) і глибини (детальності зобов'язань і часових рамок їх виконання).

Основні частини Угоди присвячені ключовим реформам, економічному відновленню

та зростанню, а також урядуванню та секторальній співпраці у сферах енергетики, транспорту, охорони довкілля, промисловості, соціального розвитку і соціального захисту, рівності прав, захисту споживачів, освіти, молоді та культури. Також Угода приділяє особливу увагу цінностям і принципам: демократії та верховенству права, повазі до прав людини та засадничих свобод, належному урядуванню, ринковій економіці та збалансованому розвитку [3].

Документ передбачає зміцнення співпраці у зовнішній та безпековій політиках, а також в енергетичній сфері. Він також містить у собі положення про глибоку та всеохопну зону вільної торгівлі. Вони йдуть набагато далі, ніж класичні угоди про вільну торгівлю, адже передбачають як взаємне відкриття ринків, так і стимуляцію конкурентоздатності та інші кроки, потрібні для досягнення відповідності стандартам Євросоюзу і торгівлі на ринках ЄС. Окрім того, в Угоді будуть відображені питання правосуддя, свободи і безпеки, а також положення про мобільність [2].

Таблиця 1

Основні складові Угоди про асоціацію між Україною та ЄС

№	Складові Угоди	Основні тези
1.	Цінності та принципи	Спільні цінності, зокрема, демократія та верховенство права, повага до прав та основоположних свобод людини, належне державне управління, ринкова економіка і сталий розвиток
2.	Зовнішня політика та політика безпеки	Поглиблена співпраця у сфері зовнішньої політики та політики безпеки з особливою увагою до регіональних проблем, питань зброї масового ураження, нерозповсюдження зброї та роззброєння, попередження конфліктів
3.	Глибока та Всеохоплююча Зона Вільної Торгівлі	ГВЗВТ, яка виходить далеко за межі класичних зон вільної торгівлі та передбачає не лише взаємне відкриття ринків для більшості товарів і послуг, а й обов'язкові положення щодо поступового наближення до норм і стандартів ЄС у сфері торгівлі та суміжних галузей; обов'язкові до виконання положення пов'язаних з торгівлею енергетичних аспектів, у тому числі таких як інвестиції, транзит і транспортування
4.	Юстиція	Свобода й безпека, що спирається на план дій з лібералізації візового режиму, який охоплює питання верховенства права, захисту даних, міграції, боротьби з відмиванням коштів і фінансуванням тероризму, незаконного обігу наркотиків, боротьби з організованою злочинністю і тероризмом
5.	Енергетика (у тому числі питання ядерної енергетики)	Питання безпеки постачання, поступової інтеграції енергоринків, енергоефективності, відновлюваних джерел енергії та ядерної безпеки
6.	Розширене співробітництво у 28 галузевих сферах	Транспорт, захист навколишнього середовища, співробітництво у питаннях промислової політики та підприємств, державні фінанси, макроекономічна стабільність, корпоративне право, банківська діяльність, страхування та інші фінансові послуги, інформаційне суспільство, інформаційні технології та телекомунікації, туризм, с/г і розвиток сільських районів, рибальство і управління морськими ресурсами, добувна промисловість, науково-технічна співпраця, співробітництво в космічній сфері, охорона здоров'я, освіта, навчання, співробітництво у сфері культури та аудіовізуальної політики
7.	Поступове наближення до законодавства ЄС	Співпраця з представниками громадянського суспільства, транскордонне і регіональне спів-во на основі поступового наближення до законодавства ЄС, до міжнар. стандартів і норм.

Джерело: розроблено за інформацією: [Урядовий портал]. – режим доступу: [http://www.kmu.gov.ua/control/uk/publish/printable\\_article?art\\_id=246581344](http://www.kmu.gov.ua/control/uk/publish/printable_article?art_id=246581344).